

A lapos, változó talajú földhát legmélyebb, keleti részén fekvő objektumok egy részének teljes bontását nem tudtuk elvégezni a magas talajvíz miatt. A már ismertté vált jelenségek mellett újabb 61 császárkori objektumot sikerült dokumentálnunk, ezzel a feltárt régészeti jelenségek száma összesen 98-ra emelkedett. A többségében teknősen mélyülő aljú gödrök mellett két méhkas formájú vermet, három gödörkomplexumot, továbbá egy K-Ny irányú és két É-D irányú árok részt tártunk fel.

Figyelemre méltó egy rézsús lemenetelű, nagyobb, kör alaprajzú objektum, és a helyenként kettes-négyes osztatú árokszakas, melynek sekély déli mellékárában szabályos térközökkel ásott cölöplyukak kerültek elő. A fő árokba északról kettő, délről egy keskenyebb árok csatlakozik bele.

Az objektumok nagy részében leletet nem találtunk. Kevés kézzel formált bronzkori és erősen kopott szürke, téglaszínű, korongolt császárkori kerámia, kevés állatcsont, egy csontkorcsolya és egy üveggyöngy került mindössze a Jóna Múzeumba.

Munkatársak: Babolcsi Andrea régész, Benedek András, Sóskuti Kornél, Tompa György, Varga Eszter egyetemi hallgatók, Kiss László, Urbán Norbert rajzoló, Bujnóczki Zsolt tanuló.

PINTYE GÁBOR – SCHOLTZ RÓBERT

289. Nyírtura, Zöld Mező Tsz teleptől keletre (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza

A Nyíregyházától keletre elkerülő út Nyírtura 7. sz. lelőhelyén a 2003-ban végzett terepjárás során közepes mennyiségű bronzkori és császárkori cserepet gyűjtöttünk. 2004-ben 5700 m²-nyi területen végeztünk megelőző feltárást. Egy császárkori településrészletet, egy késő bronzkori urnasírt és néhány – feltehetően késő bronzkori – gödröt, összesen 219 objektumot tártunk fel, melyek a terület északi felében sűrűsödtek, így vélhetően az egykori császárkori település déli szélét sikerült megfognunk.

Az objektumok túlnyomó többségét különböző méretű, egyenes vagy ívelt oldalú, méhkasos gödrök alkotják. Utóbbiakból igen gazdag leletanyag került elő. A császárkori gödrök, illetve gödörbokrok száma 160. A császárkori telephez tartozó 6 házalap, 2 szabadtéri kemencét, 2 sekély árkot és 2 cölöplyukat sikerült még feltárunk. A leletanyag zöme a szürke és téglaszínű korongolt kerámia, kézzel formált durva edények töredékei, és igen nagy mennyiségű, esetenként égett állatcsont. A leletek listáját egy vasból kovácsolt karosbalta(?), és kevés, többnyire azonosíthatatlan vastárgy, valamint egy ezüstkarperec bekarcolt vonalakkal díszített töredéke teszi teljessé.

A késő bronzkori sír a terület ÉNy-i sarkában jelentkezett. A munkagép a sír felső részét megsemmisítette, így csak a hamvakat tartalmazó urnát, egy tál és feltehetően még két további edény töredékeit, valamint egy kődarabot sikerült megmentenünk.

Dokumentáltunk további 13 őskori gödröt, nem volt meghatározható a kora 30 gödörnek, 2 ároknak és 1 cölöplyuknak.

Munkatársak: Nagy Márta régész, Kiss László, Gábor Tamás és Svéda Csaba rajzoló, Szegfű László anyagbeszerző.

SCHOLTZ RÓBERT

290. Ordacsehi, Kécsimező (Somogy megye) U, R, B, LT, Ró

2004. augusztus 9. és november 30. között megelőző feltárást végeztünk a több mint két évtizede ismert lelőhelyen. A település keleti külterületén, egy homokbányaként is működő dombháton helyezkedik el, ahol emiatt a régészeti jelenségek hosszú idő óta folyamatosan pusztultak. A felgyorsuló autópályaépítkezéssel párhuzamosan 2004 kora ősztől az itteni homokkitermelés folyamatossá és nagymértékűvé vált, így a leletmentésnek indult munkánk fokozatosan nagy felületű megelőző feltárássá alakult át.

A bányakrátértől É-ra, K-re és Ny-ra 24 158 m² területen 191 régészeti objektumot tártunk fel több korszakból. A régészeti jelenségek száma É felé fokozatosan csökkent. A lelőhely feltárt középső valamint keleti részén a kelta temető sírjainak és a bronzkor objektumainak; a nyugati oldalon egy már ismert római kori település további földbe mélyített házainak és objektumainak jelentősebb koncentrációja emelhető ki. A kelta temető ÉK-i szélét nem sikerült meghatároznunk, ezen a részen még további sírok felbukkanása várható.

A bánya DNy-i részén *késő római kori* településobjektumokat tártunk fel. Több oszlophelyes, padlós műhelyek mellett több mély tárológödröt találtunk, valamint egy kemencét, melynek hamusgödre ép vasfibulát tartalmazott. A műhelyekben több töredékes csontfésű volt, ez a településrészlet valószínűleg az itt már korábban feltárt csontfaragóműhely része lehetett.

A LT B2-LT C1 korú birituális *kelta* temető 42 temetkezését sikerült feltárunk, 24 szórt hamvasztásos, 16 csontvázas, továbbá két, bolygatottságából adódóan nem megállapítható rítusú sírt. A sírok D-É tájolásúak. Kilenc É-D irányú sírsort figyeltünk meg. Ezek egy része csak hamvasztásos, illetve csak csontvázas temetkezést foglalt magába, de voltak vegyes rítusú sorok is. A sírgödrök ovális vagy téglalap alakúak, jelenlegi mélységük – a terület korábbi lehumuszolásából adódóan, továbbá az erózióknak és a mezőgazdasági művelésnek köszönhetően – változó volt, néhány cm-től 1 m-ig terjedt. A sírok nagy százaléka bolygatott, de csak kisebb részük rabolt, nagyobb részük a talajművelésnek esett áldozatul.

A temető mellékletekben gazdag, melléklet nélküli sírt nem találtunk. A síradományok egy részét az edények jelentik, beltartalmuk vizsgálatára földmintákat gyűjtöttünk. Szinte mindegyik halotton, illetve a hamvak mellett vagy között kerültek elő vas- és bronzékszere-